การออกแบบและพัฒนาแอปพลิเคชันตรวจสอบและติดตามพาวเวอร์แบงค์ด้วยการสืบค้นข้อมูลเชิงพื้นที่

Development and Design for Monitoring and Tracking Applications Using Geospatial Queries

ชาคริต เจ๊ะวัง (Chakrit Jewang) , วาทิตย์ วรรณฤดี (watit wannarudee) 2

และ ชุมพล โมฆรัตน์ (Chumpol Mokarat) 3

สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชมงคล ตะวันออก

¹ chakrit.jew@rmutto.ac.th, ² watit.wan@rmutto.ac.th, ³ chumpol_mo@rmutto.ac.th

คำสำคัญ แอปพลิเคชันการเช่าพาวเวอร์แบงค์, ฐานข้อมูลมองโกดีบี, การสืบค้นข้อมูลเชิงพื้นที่

วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

เพื่อออกแบบและพัฒนาแอปพลิเคชันตรวจสอบและติดตามพาวเวอร์แบงค์ด้วยการสืบค้นข้อมูลเชิง พื้นที่

บทนำ

ปัจจุบันนี้ผู้คนมีการใช้งานพาวเวอร์แบงค์มากขึ้น นื่องจากการใช้งานสมาร์ทโฟนหรืออุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์มีการใช้งานในแต่ล่ะวันที่ค่อนข้างหนักทำให้ผู้คนบ้างกลุ่มต้องมีพาวเวอร์แบงค์ในการใช้เป็น แบตเตอร์รี่สำรองเพื่อให้อุปกรณ์ของเขาสามารถมใช้งานได้ต่อเนื่อง แต่การซื้อพาวเวอร์แบงค์ดีๆสักเครื่องก็ มีราคาค่อนข้างสูง และลำบากต่อการพกพา แต่หากมีการเช่าพาวเวอร์แบงค์ จะทำให้เกิดความสะดวกสบาย สำหรับใครหลายๆคน โดยการเช่าพาวเวอร์แบงค์นั้นเพื่อให้เกิดความสะดวกสบายขึ้นจริงจะเป็นการเช่าผ่าน แอปพลิเคชั่นเพื่อให้การเช่าง่ายขึ้นแล้วการบอกตำแหน่งของพาวเวอร์แบงค์ที่มีบริการแต่ละจุด ทำให้ ผู้ใช้งานเกิดความสะดวกในการมารับพาวเวอร์แบงค์ที่ได้ทำการเช่าผ่านระบบ GPS

โดยมีการใช้ฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูลของพื้นที่ แสดงถึงวัตถุที่กำหนดไว้ในพื้นที่ ทางเรขากณิต ฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ส่วนใหญ่อนุญาตให้แสดงวัตถุทางเรขากณิตอย่างง่าย เช่น จุด เส้น และ รูปหลายเหลี่ยม ฐานข้อมูลเชิงพื้นที่บางฐานข้อมูลรองรับโครงสร้างที่ซับซ้อนมากขึ้น เช่น วัดถุ 3 มิติ
ความครอบคลุมของเทคโนโลยี เครือข่ายเชิงเส้น และ TIN (เครือข่ายที่มีรูปสามเหลี่ยม ไม่สม่ำเสมอ)
ในขณะที่ฐานข้อมูลทั่วไปได้รับการพัฒนาเพื่อจัดการข้อมูลประเภทตัวเลขและอักขระต่างๆฐานข้อมูล ดังกล่าวต้องการฟังก์ชันเพิ่มเติมเพื่อประมวลผลประเภทข้อมูลเชิงพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งข้อมูลเชิง พื้นที่สามารถแสดงสัญลักษณ์ได้ 3 รูปแบบ คือ จุด (Point) จะใช้แสดงข้อมูลที่เป็นลักษณะของตำแหน่ง ที่ตั้ง ได้แก่ ที่ตั้งโรงเรียนในสังกัด กทม. , ที่ตั้งสูนย์บริการสาธารณสุข , ที่ตั้งสำนักงานเขต เป็นต้น เส้น (Line) จะใช้แสดงข้อมูลที่เป็นลักษณะของเส้น เช่น ถนน, แม่น้ำ, ทางค่วน เป็นต้น พื้นที่ (Area or Polygon) จะใช้แสดงข้อมูลที่เป็นลักษณะของพื้นที่ เช่น พื้นที่ขอบเขตการปกครอง, พื้นที่ อาคาร เป็นต้น

ดังนั้นการออกแบบแอปพลิเคชั่นติดตามพาวเวอร์แบงค์ ฉบับนี้จึงมุ่งศึกษาการสืบค้นข้อมูลเชิง พื้นที่เพื่อแสดงตำแหน่งพาวเวอร์แบงค์ ด้วยเทคนิคระบบพิกัดภูมิศาสตร์ Geographic Coordinate System (GCS) โดยสนับสนุนองค์กร โครงข่ายหมุดดาวเทียม GPS ของกรมที่ดิน

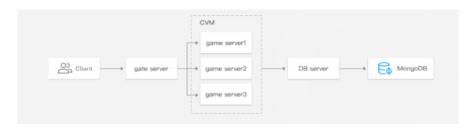
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แอปพลิเคชันการเช่าพาวเวอร์แบงค์ [1]

พาวเวอร์แบงค์ ถือเป็นอีกหนึ่งใอเทมสำคัญที่ใครหลายคนต้องมีพักติดตัวกันสักเครื่องสองเครื่อง เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาแบตฯโทรศัพท์หมดระหว่างวัน ซึ่งบริการของ Charge spot จะช่วยอำนวยความ สะควกให้แก่ทุกคน ซึ่งคุณสามารถเช่ายืมพาวเวอร์แบงค์ได้จากจุดให้บริการกว่า 150 จุดทั่วประเทศไทย ซึ่ง ชาร์จสปอตมีแพลนจะขยายจุดให้บริการมากกว่า 5,000 จุดทั่วทวีปเอเชีย โดยอำนวยความสะควกให้กับผู้ใช้ สมาร์ทโฟน ด้วยบริการใช้เช่าพาวเวอร์แบงค์แบบ On-the-go ยืมและคืนข้ามจังหวัด

ฐานข้อมูลมองโกดีบี [2]

MongoDB (มองโกดีบี) คือฐานข้อมูลชนิคหนึ่งนี่แหละครับ ผู้อ่านอาจจะเคยรู้จักฐานข้อมูลชนิคอื่น มาก่อนเช่น MySQL หรือ ProgreSQL ซึ่งเป็นฐานข้อมูลจำพวก Relational Database (ฐานข้อมูลเชิง สัมพันธ์) ฐานข้อมูลพวกนี้ก็จะมีการเก็บข้อมูลเป็นตาราง (Table) โดยในแต่ละตารางก็จะมีหลายคอลัมถ์ (Column) และหลายแถว (Row) และระหว่างตารางเองก็จะมีการเชื่อมสัมพันธ์กัน โดยการกำหนดกุญแจ ความสัมพันธ์ด้วย Primary Key, Foreign Key ซึ่งนั่นก็เป็นเอกลักษณ์ของ Relational Database

ภาพที่ 1 โครงสร้างฐานข้อมูลมองโกดีบี

การสืบค้นข้อมูลเชิงพื้นที่ [3]

การค้นข้อมูลเชิงพื้นที่ถือเป็นพื้นฐานของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่ ซึ่งนักวิเคราะห์จะต้องการ ทราบข้อมูลต่างๆ เพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจ ไม่ว่าจะเป็นการสอบถามเพื่อทราบรายละเอียด เกี่ยวกับตำแหน่งพิกัดทางภูมิศาสตร์ การสอบถามโดยการตั้งเงื่อนไข (Condition) แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง (Trends) รูปแบบการเปลี่ยนแปลง (Pattern) การประกอบแบบจำลอง (Modeling) ทั้งนี้การค้นข้อมูลเชิง พื้นที่ แบ่งออกเป็นการค้นหาจากข้อมูลลักษณะประจำ การค้นหาจากข้อมูลเชิงพื้นที่โดยตรง และการ วิเคราะห์เชิงบูรณาการข้อมูลเชิงพื้นที่ร่วมกับข้อมูลลักษณะประจำ (Integrated analysis of the spatial and non-spatial data)

ระบบกำหนดตำแหน่งบนโลก(GPS) [4]

ระบบกำหนดตำแหน่งบนโลก (Global Positioning System) เรียกย่อว่า จีพีเอส (GPS) หรือรู้จักใน ชื่อ นาฟสตาร์ จีพีเอส (Navstar GPS) คือระบบคาวเทียมนำร่องโลก (Global Navigation Satellite System, GNSS) เพื่อระบุข้อมูลของตำแหน่งและเวลาโดยอาศัยการคำนวณจากความถี่สัญญาณนาฬิกาที่ส่งมาจาก ตำแหน่งของคาวเทียมต่างๆ ที่โคจรอยู่รอบโลกทำให้สามารถระบุตำแหน่ง ณ จุดที่สามารถรับสัญญาณได้ ทั่วโลกและในทุกสภาพอากาศ รวมถึงสามารถคำนวณความเร็วและทิศทางเพื่อนำมาใช้ร่วมกับแผนที่ในการ นำทางได้

Geospatial Queries [5]

แบบสอบถามเชิงพื้นที่ MongoDB รองรับการคำเนินการสืบค้นข้อมูลเชิงพื้นที่ ข้อมูลเชิงพื้นที่ใน MongoDB คุณสามารถเก็บข้อมูลเชิงพื้นที่เป็น GeoJSON วัตถุหรือเป็นคู่พิกัดคั้งเดิม วัตถุ GeoJSON ในการคำนวณเรขาคณิตบนทรงกลมคล้าย โลก ให้เก็บข้อมูลตำแหน่งของคุณเป็นวัตถุ GeoJSON ในการระบุข้อมูล GeoJSON ให้ใช้เอกสารที่ฝังค้วย : ฟิลค์ชื่อ type ที่ระบุประเภทวัตถุ GeoJSON และฟิลค์ชื่อ coordinates ที่ ระบุพิกัดของวัตถุ หากระบุพิกัดละติจูดและลองจิจูด ให้ระบุ ลองจิจูดก่อน แล้วตามค้วยละติจูด ค่าลองจิจูด ที่ถูกต้องอยู่ระหว่าง-180และ180ทั้งสองค่ารวมแล้ว ค่าละติจูดที่ถูกต้องอยู่ระหว่าง-90และ90ทั้งสองค่ารวม

ภาพที่ 2 ตัวอย่าง Geospatial Queries

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาผลกระทบการรับรู้ความเสี่ยงในการใช้งานการระบุตำแหน่ง [6]

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการใช้งานการระบุตำแหน่ง (Location - Based Services: LBS) บนสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ใช้งานในเขตกรุงเทพมหานคร และเสนอแนะแนวทางในการ สร้างความตระหนักและรับรู้ถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการใช้งานการระบุตำแหน่ง (Location - Based Services: LBS) บนสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์หรือลดความเสี่ยงในการใช้งาน อันจะนำไปความเสียหายแก่ตัวผู้ใช้งาน อีกทั้งผลงานวิจัยสามารถนำไปเผยแพร่ความรู้ด้านความปลอดภัย ในการใช้งานการระบุตำแหน่ง (Location - Based Services: LBS) แก่สาธารณะ หรือสถาบันการศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้งานต่อไป

การพัฒนาเทคโนโลยีระบุบอกตำแหน่งและระบบค้นหาเส้นทางเพื่อถึงผู้ป่วยฉุกเฉิน [7]

การนำเซนเซอร์เข้ามา ซึ่งได้นาประโยชน์จากการประยุกศ์ใช้เทคโนโลยีอินเตอร์เน็ตเพื่อสรรพ สิ่งในการส่งข้อมูลของอุปกรณ์เซนเซอร์ไป เก็บไว้ในรูปแบบของฐานข้อมูลด้วย PHP MyAdmin และมีการนา Google API มาเสริมในส่วนของการจัดการ ระบบค้นหาเส้นทางและเรียกแสดงแผนที่มาใช้งานทำให้สามารถจัดการการทำงานของระบบในรูปแบบของแผนที่ ออนไลน์ จากกระบวนการที่กล่าวมาการทำระบบค้นหาเส้นทางสำหรับรถฉุกเฉินงานวิจัยจะเป็นสอดคล้องกับ งานวิจัย

การศึกษาโอกาสและความเป็นไปได้ของธุรกิจแบตเตอรี่สำรองฉุกเฉิน [8]

ทางกลุ่มได้มีการทดลองตลาด โดยมีการทดลองขายจริงผ่านกลุ่มลูกค้าที่จัดงาน EDM Concert โดยขายเป็นของพรีเมียมพร้อมตั๋ว VIP และยังมีการตั้งบูธเพื่อแนะนำการใช้งานและจำหน่ายอีกด้วย ทำ ให้เรามั่นใจได้ว่า ZUPERZUP มีความเป็นไปได้สูงที่จะเป็นธุรกิจที่ก่อให้เกิดกำไรที่น่าพึงพอใจ

การดำเนินงานวิจัย

การออกแบบโครงสร้างข้อมูล

โดยมีการ INSERT ข้อมูล ในคอลัมน์ "Name", "category", "location", "type", "coordinates"

ภาพที่ 3 ภาพ โครงสร้างข้อมูลระบบ (JSON Structure)

การออกแบบคิวรี

ในขั้นตอนการเตรียมคิวรีเป็นการสร้างคำสั่งเอสคิวแอล เพื่อดึงข้อมูลจากฐานข้อมูลระบบ โดย การสร้าง JSON To MongoDB เพื่อดึงข้อมูลที่ผู้ใช้ต้องการเรียกดู โดยต้องไม่กระทบกับฐานข้อมูลหลัก ได้แก่ ตำแหน่งโลเคชั่น ละติจูด ลองติจูด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คำสั่งคิวรี่ข้อมูล

ชื่อคำสั่ง	ตัวอย่างคำสั่ง			
Use	Use power charge			
create	db.PC.createIndex({ location: "2dsphere" })			
Find ,geometry	db.PC.find(
	{location: { \$near:{			
	\$geometry: { type: "Point", coordinates: [logitude, latitude] },			
	\$minDistance: 1000,			
	\$maxDistance: 5000			
	} }})			

ขั้นตอนการประมวลผลคิวรี

ในขั้นตอนการแสดงผลของข้อมูล ผลลัพธ์ที่ได้จากการคิวรี่ข้อมูลแสดงดังนี้

```
> use PowerCharge
< 'switched to db PowerCharge'
```

ภาพที่ 4 แสดงขั้นตอนการประมวผลระบบ PowerCharge ฟังก์ชัน การเลือกใช้ฐานข้อมูล database PowerCharge สำหรับผู้ใช้งาน

```
> db.PC.createIndex( { location: "2dsphere" } )
< 'location_2dsphere'</pre>
```

ภาพที่ 5 แสดงขั้นตอนการประมวผลระบบ PowerCharge ฟังก์ชัน การสร้าง index คือ การดำเนินการ ต่อไปนี้สร้างคัชนีบนเขตข้อมูล : 2dspherelocation สำหรับผู้ใช้งาน

ผลลัพธ์การประมวลผลคิวรี

กรณีทคสอบที่ 1 (Test Case) จากจุด มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ที่ระบุอย่างน้อย 100 เมตรและ ห่างจากจุด มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย สูงสุด 500 เมตร โดยเรียงลำดับจากใกล้สุดไปใกลสุด ได้ผลลัพธ์ ดังภาพ

Case2 จากจุด มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ที่ระบุอย่างน้อย 4,000 เมตรและห่างจากจุด มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย สูงสุด 5,000 เมตร โดยเรียงลำดับจากใกล้สุดไปใกลสุด ได้ผลลัพธ์ดังภาพ

Case3 จากจุด มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ที่ระบุอย่างน้อย 1,000 เมตรและห่างจากจุด มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย สูงสุด 1,500 เมตร โดยเรียงลำดับจากใกล้สุดไปใกลสุด ได้ผลลัพธ์ดังภาพ

Case4 จากจุด อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ที่ระบุอย่างน้อย 500 เมตรและห่างจากจุด อนุสาวรีย์ชัย สมรภูมิ สูงสุด 1,000 เมตร โดยเรียงลำดับจากใกล้สุดไปไกลสุด ได้ผลลัพธ์ดังภาพ

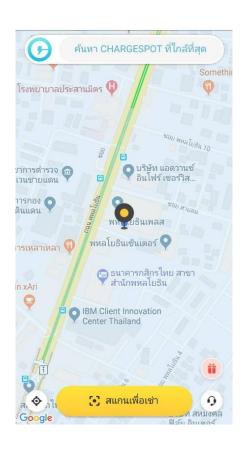
Case5 จากจุด มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ที่ระบุอย่างน้อย 1,000 เมตรและห่างจากจุด มหาวิทยาลัย เซนต์จอห์น สูงสุด 2,000 เมตร โดยเรียงลำดับจากใกล้สุดไปใกลสุด ได้ผลลัพธ์ดังภาพ

สรุปผลการทดลอง

จากการทดสอบประสิทธิภาพาการสืบค้นเชิงพื้นที่ สามารถสรุปดังตารางที่ 2 ตารางที่ 2 ชื่อตาราง การทดสอบประสิทธิภาพาการสืบค้นเชิงพื้นที่

กรณี	ข้อมูลนำเข้า/เอสคิวแอล		Expected	Actual	Accepted	หมายเหตุ
ทดสอบ			Results	Results	Results	
	ชื่อสถานที่	รัศมีค้นหา				
1	ม.หอการค้า	4000 - 5000 เมตร	Pass	Pass	Pass	พบเจอ
						ตำแหน่ง
2	มหาวิทยาลัย	1000 - 2000 เมตร	Pass	Pass	Pass	พบเจอ
	เซนต์จอห์น					ตำแหน่ง
3	อนุสาวรีย์ชัย	500 - 1000 เมตร	Fail	Pass	Fail	พบเจอ
	สมรภูมิ					ตำแหน่ง

จากตารางที่ 2 การทดสอบประสิทธิภาพาการสืบค้นเชิงพื้นที่ โดยการคำเนินการคังกล่าวสามารถนำไปประยุกต์ใช้งานร่วมกับระบบตรวจสอบและติดตามพาวเวอร์ แบงค์ด้วยการสืบค้นข้อมูลเชิงพื้นที่ ในฟังก์ชัน ค้นหาตำแหน่ง ส่วนของผู้ใช้งาน คังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 หน้าจอการแสดงผลลัพธ์การค้นคืนข้อมูลตำแหน่ง สำหรับผู้ใช้งาน

การทคสอบคิวรี่ข้อมูล location จากข้อมูลที่สร้างใน database mongodb เพื่อค้นหาตำแหน่งของ power charge โดยใช้คำสั่ง geometry ที่มีข้อมูล ละติจูด,ลองติจุดในการคำนวณหาตำแหน่งที่ตั้งจาก ระยะทางที่กำหนด มีผลการทดลองที่สามารถใช้งานได้จริง ถูกต้องและนำไปต่อยอดในอนาคตได้

รายการอ้างอิง

- [1] https://shorturl.asia/YJsNW = แอปฯ Chargespot ยืมแบตสำรองใช้แล้วคืนที่ไหนก็ได้ทั่วโลก
- [2] http://test-mushi-developer.blogspot.com/2017/08/mongodb.html = MongoDB คืออะไร
- [3] https://shorturl.asia/FjuI8 = การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่ : ฟังก์ชันของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่
- [4] https://shorturl.asia/UuPj5 = ระบบกำหนดตำแหน่งบนโลก
- [5] https://www.mongodb.com/docs/manual/geospatial-queries/#geospatial-queries-1 = แบบสอบถาม เชิงพื้นที่ (Geospatial Queries)
- [6] https://shorturl.asia/UrzS8 = การศึกษาผลกระทบการรับรู้ความเสี่ยงในการใช้งานการระบุตำแหน่ง (Location Based Services: LBS) บนสื่อสังคมออนไลน์ ต่อความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้งานในเขต กรุงเทพมหานคร
- [7] https://shorturl.asia/1HC7g = การพัฒนาเทคโนโลยีระบุบอกตำแหน่งและระบบค้นหาเส้นทางเพื่อถึง ผู้ป่วยฉุกเฉิน ด้วยการวิเคราะห์โครงข่าย และ เทคโนโลยีอินเตอร์เน็ตของสรรพสิ่ง
- [8] https://shorturl.asia/uk1vo = การศึกษาโอกาสและความเป็นไปได้ของธุรกิจแบตเตอรี่สำรองฉุกเฉิน สำหรับใช้ครั้งเดียว ZUPERZUP